

Sygn. akt IV CZ 34/06

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku E. C.

przy uczestnictwie K. C.

o podział majątku dorobkowego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 maja 2006 r.,

zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z dnia 28 lutego 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 28 lutego 2006 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania na postanowienie tego Sądu z dnia 29 listopada 2005 r. W uzasadnieniu wyjaśnił, że uczestnik postępowania określił wartość zaskarżenia kasacyjnego na 129 286 zł, zgodnie zaś z art. 519¹ §2 k.p.c. w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 28 lutego 2006 r. uczestnik zarzucił Sądowi Okręgowemu „wadliwe przyjęcie omyłkowo podanej wartości przedmiotu zaskarżenia”. Podniósł, że Sąd Okręgowy przeoczył, iż postanowienie z dnia 29 listopada 2005 r. zostało zaskarżone w całości, przy takim zaś zakresie zaskarżenia wartość zaskarżenia pokrywa się z wartością przedmiotu sprawy, tj. odpowiada kwocie 361 433 zł., a nie podanej sumie 129 286 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W tzw. sprawach działowych obowiązek podania we wniosku o wszczęcie postępowania wartości przedmiotu sprawy (art. 511 w związku z art. 187 § 1 pkt 1 i art. 19 § 2 k.p.c.), a w apelacji - wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 368 § 2 w związku z art. 19 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.), został zmodyfikowany przez art. 684, 567 §3 i art. 619 §1 k.p.c. Zgodnie z tymi przepisami, ustalenie wartości dzielonego majątku należy do sądu. Sąd *meriti* powinien więc zawsze tę wartość ustalić, działając z urzędu. Nigdy nie jest wiążące dla niego w tym względzie stanowisko współwłaścicieli (współuprawnionych).

Podobnie przedstawia się określenie wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego. Uczestnik postępowania o podział majątku wspólnego wnosząc skargę kasacyjną powinien wskazać w niej, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., wartość przedmiotu zaskarżenia. Wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest jednak wiążąca dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego. Mogą one poddać ją weryfikacji na podstawie akt sprawy z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (postanowienie Sądu

Najwyższego: z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, nie publ., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, LEX nr 54322, i z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, nr 1, poz. 11). Praktyczne znaczenie możliwości tej weryfikacji ujawnia się w szczególności w przypadkach oczywiście nieprawidłowego wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w zamiarze zapewnienia sobie dostępu do postępowania kasacyjnego.

W tzw. sprawach działowych wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu, np. rzeczy lub praw, których objęcie lub nieobjęcie podziałem skarżący kwestionuje (por. powoływane już postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02). Z reguły wartość ta nie przekracza – nawet gdy orzeczenie zakwestionowano w całości – wartości udziału skarżącego uczestnika. Tylko wyjątkowo jest inaczej, na przykład wtedy, gdy uczestnik podważa zasadę podziału (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CZ 25/02, LEX nr 54494, oraz z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60).

W toku postępowania wszczętego przez wnioskodawczynię spór ogniskował się wokół tego, czy nieruchomości zabudowana domem mieszkalnym, określone ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania oraz samochód osobowy wchodzi w skład majątku wspólnego, czy też stanowią składniki majątku należącego wyłącznie do uczestnika. Sądy obu instancji zaliczyły te przedmioty do majątku wspólnego. Sąd drugiej instancji za podstawę swego rozstrzygnięcia przyjął: wartość majątku dzielonego w wysokości 361 433 zł (nieruchomość zabudowana domem mieszkalnym – 316 736 zł + samochód – 23 000 zł + inne ruchomości – 21 080 zł), wartość majątku wspólnego - po skorygowaniu kwoty nakładów z majątku uczestnika na majątek wspólny z 35 000 zł na 48080 zł: w wysokości 312 736 zł oraz wartość udziałów każdego z byłych małżonków: po 156 368 zł. Sąd ten podtrzymał rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji przyznające wnioskodawczyni samochód i część pozostałych rzeczy ruchomych (określając wartość tych składników na 27 082 zł), a uczestnikowi - nieruchomości i pozostałe rzeczy ruchome. Jednocześnie zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni dopłatę w kwocie 129 286 zł, płatnej w pięciu określonych bliżej ratach.

Z powyższych danych wynika, że przegrana uczestnika w postępowaniu apelacyjnym polegała na nieuwzględnieniu jego twierdzeń kwestionujących zaliczenie do majątku wspólnego nieruchomości i wspomnianych wyżej ruchomości, co pociągnęło za sobą, wobec przyznania mu składników majątkowych o wartości wykraczającej poza równowartość jego udziału, zasądzenie od niego na rzecz wnioskodawczyni dopłaty we wspomnianej już kwocie 129 286 zł (156 368 zł – 27 082 zł). Kwota podana w skardze kasacyjnej jako wartość przedmiotu zaskarżenia dobrze więc oddaje wartość przegranej uczestnika przed sądem odwoławczym, co - wbrew twierdzeniom podnoszonym w zażaleniu - nie pozwala kwestionować prawidłowości jej określenia.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ k.p.c.).